

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

13 mai 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Liliana Catan, Elena Covalenco, Ion Guzun, Oleg Sternioală,

Cu participarea:

Procurorului - Dumitru Graur

Avocatului - Valentina Arnaut

a judecat în ședință publică recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Igor Serbinov, împotriva sentinței Tribunalului militar al forțelor armatei aeriene nr. 17 din 20 august 1947, în cauza penală privind-o pe

*Simonova Olga Ivanovna, născută în 1918,
originară din sat. Teia, r-nul Tiraspol, RSSM.*

Procedura de citare legal îndeplinită.

Procurorul și avocatul s-au pronunțat pentru admiterea recursului, casarea hotărîrii atacate, cu încetarea procesului penal.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului militar al forțelor armatei aeriene nr. 17 din 20 august 1947, Simonova Olga a fost condamnată în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 3 ani și confiscarea averii personale.

2. În fapt, instanța de fond a constatat că, inculpata Simonova Olga locuind în satul Teia, r-nul Tiraspol, teritoriu temporar ocupat de autoritățile române, din octombrie 1941 și pînă în martie 1944, s-a aflat în relații de concubinaj cu un jandarm român. Odată cu trecerea în ofensivă a armatei sovietice și retragerea trupelor române, Simonova O. în martie 1944 a plecat în România, unde a locuit în diferite orașe. În august 1945, inculpata Simonova O. a fost chemată la comisia specială de control pentru repatrierea cetățenilor sovietici, unde i s-a solicitat repatrierea în URSS, însă, aceasta intenționat a refuzat să plece, rămînînd să locuiască în România. Ulterior, și-a perfectat actele de identitate și a locuit în or. Craiova pînă în momentul arestării, adică pînă la 10 iunie 1947.

3. Adjunctul Procurorului General, Igor Serbinov, a declarat recurs în anulare, în

care, invocând prevederile art. 452 alin. (1), 453 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței Tribunalului militar al forțelor armatei aeriene nr. 17 din 20 august 1947, cu încetarea procesului penal în privința lui Simonova Olga și reabilitarea ei, în temeiul art. 3 din Legea Republicii Moldova privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, precum și din motivul încălcării esențiale a drepturilor lui Simonova Olga prin condamnarea acesteia.

4. Judecând recursul nominalizat în baza materialelor cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44); 22 alin. (3); 452 alin. (1); 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General Adjunct în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Recursul în anulare, cu privire la latura penală, în favoarea persoanei condamnate poate fi declarat oricând, chiar și după decesul acesteia. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. Hotărârea judecătorească definitivă, împiedică reluarea examinării procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

Sub acest aspect, se reține că instanța de fond a comis erori de drept.

Conținutul hotărârii contestate relevă că condamnată nu a fost asistată de un apărător, învinuirea nu a fost prezentată și susținută de un acuzator de stat, iar instanța de judecată nu a supus analizei și aprecierii în coroborare a declarațiilor inculpatei și a probelor conținute în dosarul respectiv fondându-și, astfel, hotărârea de condamnare pe presupuneri.

Rezultă, că instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa, avînd dreptul să fie asistată de un apărător, nefiind obligată să dovedească nevinovăția sa, iar concluziile despre vinovăția persoanei în săvîrșirea infracțiunii și sentința de condamnare nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Totodată, conform art. 3 din Legea Republicii Moldova „Privind reabilitarea victimelor represiunilor politice” din 08 decembrie 1992, *sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, pentru prejudicierea independenței statale și inviolabilității teritoriale.*

Împrejurările expuse denotă clar că erorile de drept comise de instanța de fond în cadrul judecării cauzei penale respective, adică sfidarea vădită a drepturilor și libertăților fundamentale ale condamnatei, constituie un viciu fundamental, care a afectat hotărîrea atacată, întrucît a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

Din acest motiv, hotărîrea judecătorească în cauză urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Simonova Olga în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, întrucît există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța admite recursul, casează total hotărîrea atacată și dispune încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate recursul în anulare de pe rol devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărîrii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, întrucît există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 3 din Legea Republicii Moldova privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, Simonova Olga Ivanovna urmează a fi reabilitată.

5. În conformitate cu art. 453 alin. (1), 457, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Igor Serbinov, casează total sentința Tribunalului militar al forțelor armatei aeriene nr. 17 din 20 august 1947, în privința lui Simonova Olga Ivanovna condamnată în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acesteia.

Decizia este irevocabilă, pronunțată în ședință publică la 13 mai 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Elena Covalenco

Ion Guzun

Oleg Sternioală